

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ÚVOD DO OCEŇOVÁNÍ FINANČNÍCH INSTITUCÍ

1 FP425

PŘEDNÁŠKA Č. 1

Autor: doc. JUDr. Ing. Milan Hrdý, Ph.D.
VŠE Praha, Fakulta financí a účetnictví
Katedra financí a oceňování podniku (KFOP)

Úvod do oceňování finančních institucí

- Vycházíme z obecných oceňovacích postupů pro podniky
- Zohledňujeme specifika finančních institucí
- Promítáme specifika do obecných oceňovacích postupů pro podniky

Budeme se zabývat oceňováním těchto finančních institucí:

- Komerční banky
- Investiční společnosti a fondy
- Penzijní společnosti
- Komerční pojišťovny

Úvod do oceňování finančních institucí

- Podmínky absolvování předmětu:
  - Ústní zkouška – jedna otázka z probírané látky
  - Nepovinný průběžný písemný test – 30% podíl na hodnocení – výpočet příkladu + teoretická otázka
- Hodnocení dle vnitřních předpisů VŠE Praha:
  - 90% a více – výborně
  - 75% - 89% - velmi dobře
  - 60% - 74% - dobře
  - 59 % - 50 % - reprobace
  - 49% - 0% - nevyhověl

Úvod do oceňování finančních institucí

Základní literatura

- Hrdý, M. aj. Oceňování bank, pojišťoven a dalších finančních institucí. Praha: WoltersKluwer ČR, a.s. 2017, 292 s.
- Hrdý, M.: Oceňování finančních institucí, 1. vydání, Praha: Grada Publishing, 2005, 216s.
- Hrdý, M.-Ducháčková, E. Valuation Standards for Insurance Companies in the Financial Theory. *Prague economic papers : quarterly journal of economic theory and policy*. 2017. sv. 26, č. 2, s. 227--239. ISSN 1210-0455. URL: <https://www.vse.cz/pep/606>

Úvod do oceňování finančních institucí

- Hrdý, M. Identifikace rizika při procesu oceňování komerčních bank a jeho dopad na výsledné ocenění. *Oceňování*, roč. 7, č. 2/2014, s. 19 – 34, ISSN 1803-0785
- Hrdý, M.: Úvod do oceňovacích standardů pro investiční společnosti, investiční fondy a penzijní společnosti. *Časopis oceňování*, ročník 6., č. 2/2013, s. 14 – 26
- Massari, M, Gianfrate, G. & Zanetti, L. *The Valuation of Financial Companies*. John Wiley and Sons, Ltd, 2014, pp.

Úvod do oceňování finančních institucí

- Hrdý, M. Cílová kapitálová struktura a oborové standardy. *Oceňování : čtvrtletník*. 2016. sv. 9, č. 2, s. 10-21. ISSN 1803-0785
- Hrdý, M. Nové poznatky z oblasti oceňování finančních institucí. *Oceňování : čtvrtletník*. 2016. sv. 9, č. 1, s. 3--13. ISSN 1803-0785.
- ▣ Hrdý, M. Oceňování investičních fondů a investičních společností v kontextu nové zákonné úpravy. *Oceňování : čtvrtletník*. 2015. sv. 8, č. 2, s. 47--57. ISSN 1803-0785.

Specifika finančních institucí

- Práce s peněžními prostředky
- Depozitní a úvěrová činnost
- Poskytování finančních služeb
- Finanční investování
- Zhodnocování peněz klientů
- Vysoký podíl cizího kapitálu

Specifika finančních institucí

- Vyšší podíl tržních hodnot v účetnictví – výhoda při majetkovém oceňování
- Silná regulace odvětví – výhoda při oceňování metodou tržního srovnání a při řízení rizik
- Specifická nehmotná aktiva (core deposits, core credits, licence)
- Core deposits (jádrová depozita) – okruh stálých depozičních zákazníků
- Možnost oceňování třemi základními způsoby
  - Reprodukční nákladový
  - Úsporový nákladový
  - Výnosový

Specifika finančních institucí

- **Reprodukční nákladový** způsob spočívá v identifikaci nákladů na získání jádrových depozit (reklama, provoz poboček apod.)
- **Úsporový nákladový** přístup je nyní prakticky nevyužitelný neboť vychází z vyšších nákladů na alternativní zdroje, které dnes jsou levné
- **Výnosové ocenění** jádrových depozit vychází z identifikace současné hodnoty zisků plynoucích z jádrových depozit po dobu jejich životnosti.
  - Vycházíme z principu, že depozita jsou imitována do aktiv přinášející úrok

Specifika finančních institucí

- Licence jakožto oprávnění k příslušnému podnikání (bankovní licence) umožní dostat se na regulovaný trh
- Licence součástí goodwillu banky
- Hodnota licence bude záviset na schopnosti majitele zhodnotit oprávnění k navýšení svého bohatství
- U výnosového oceňování nutno rozhodnout, zda výchozí základna bude FCF či zisková báze (odnímatelný čistý výnos (dividendový potenciál))
- Finanční instituce pracují s finančními prostředky, není problém jako u podniku – zisk $\times$ cash flow

Specifika finančních institucí

- Navíc problém vysoké zadluženosti díky podílu klientských peněz
- Zisková báze rovněž umožní ošetřit další specifikum – různé finanční činnosti a různý způsob plánování jejich zisku
- Identifikace zisku především jako
  - Úrokový zisk
  - Zisk z poplatků za poskytované služby
  - Zisk z investiční činnosti

Specifika finančních institucí

- Úrokový zisk jako rozdíl přijatých a vyplacených úroků nebo úroků z dlužnických cenných papírů v portfoliu finanční instituce
- Zisk z poplatků a provizí za poskytované služby
- Zisk z investičních činností obtížně plánovatelný

Specifika finančních institucí

- Různý podíl dílčích ziskových kategorií na celkovém zisku u komerčních bank (2016)
  - Úrokový čistý zisk – **57%**
  - Čistý zisk z poplatků a provizí – **21%**
  - Čistý zisk z finančních nástrojů, dividend a ostatní výnosy – **22%**

Specifika finančních institucí

- Nejobtížnější plánování zisku z finančních nástrojů
- Relativně nejjednodušší zisk z poplatků a provizí – rozhodující je však základna, ze které vycházíme, její výše se může měnit

Existují postupy účtování pro banky a další finanční instituce

- Podrobná struktura aktiv, pasiv, výnosů a nákladů
- Kromě různých ziskových kategorií důležité též osobní náklady, rezervy a opravné položky

Specifika finančních institucí

- **Aktiva:** členění v bankovníctví - primární, sekundární, úvěry
- Pro oceňování významně jiné členění – dle toho, která aktiva jsou v tržních cenách, a která se musí pro účely ocenění přeceňovat
- V účetní hodnotě možno ponechat následující aktiva
  - Pokladní hotovost
  - Státní pokladniční poukázky
  - Pohledávky za klienty splatné na požádání
  - Pohledávky za bankami splatné na požádání
  - Náklady příštích období

Specifika finančních institucí

- Na **reálnou (tržní) hodnotu** jsou přeceněny
  - Cenné papíry
  - Deriváty
  - Majetkové účasti
  - Ostatní finanční investice
  - Pohledávky za bankami
  - Pohledávky za klienty
- Znalec musí prověřit především opravné položky

Specifika finančních institucí

- Na **reálnou (tržní) hodnotu** je třeba přecenit
  - Hmotný majetek
  - Nehmotný majetek
- **Pasiva** finančních institucí
  - Kapitál
  - Nerozdělený zisk
  - Závazky ke klientům
  - Další závazky

Specifika finančních institucí

- Podrobněji ukazatel kapitálové přiměřenosti v rámci kapitoly o riziku
- Některá specifika pro banky a pojišťovny
- Podrozvahové položky (deriváty, přísliby)

Specifika bank

- Obecná specifika platná pro finanční instituce
- Jsou to akciové společnosti se sídlem v ČR, které
  - Přijímají vklady od veřejnosti
  - Poskytují úvěry
  - Mají bankovní licenci
  - Vykonávají další činnosti dle §1, odst.3 zákona o bankách

Specifika bank

- Minimální výše základního kapitálu 500 mil. Kč tvořená peněžními vklady
- O licenci žádá i zahraniční banka, která hodlá v ČR zřídit pobočku
- Specifické postavení banky se sídlem v členském státě EU28
- Platí princip jednotné licence, tj. banka se sídlem v členském státě EU s licenci v tomto státě mohou v ČR vykonávat činnosti v §5d zákona o bankách bez licence ČNB
- Informační povinnost a kapitálová přiměřenost

Specifika finančních institucí

- Specifika jednotlivých finančních institucí a možnosti jejich podnikatelských aktiv jsou v ČR specifikovány v příslušných zákonech a vyhláškách, zejména České národní banky (ČNB),
- a dále pak v příslušných přímo aplikovatelných nařízeních EU.
- Znalec či znalecký ústav se musí podrobně seznámit s jednotlivými činnostmi, které může příslušná finanční instituce provádět, neboť z každé činnosti bude této instituci plynout příslušný zisk